



**OBČINA TREBNJE  
ŽUPAN**

[www.trebnje.si](http://www.trebnje.si)

E: [obcina.trebnje@trebnje.si](mailto:obcina.trebnje@trebnje.si)

Goliev trg 5, 8210 TREBNJE

T: 07 348 11 00

Številka: 622-1/2018

Datum: 5. 6. 2019

OBČINSKI SVET  
OBČINE TREBNJE

**ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA SEJI OBČINSKEGA  
SVETA OBČINE TREBNJE**

**NASLOV GRADIVA: Odlok o razglasitvi Spomenika padlim v 1. svetovni vojni  
za kulturni spomenik lokalnega pomena**

*Gradivo pripravil:* Irena Žužek, univ. dipl. soc., Svetovalka I, Oddelek za  
družbene in gospodarske dejavnosti

*Pristojno delovno telo:* Odbor za družbene, gospodarske dejavnosti in kmetijstvo,  
Komisija za statutarna vprašanja in lokalno samoupravo

*Gradivo predlaga:* Alojzij Kastelic, Župan Občine Trebnje

*Poročevalec po  
pooblastilu župana  
Občine Trebnje  
Alojzija Kastelica:* Žiga Zaplotnik, Vodja oddelka

**PREDLOG SKLEPA:**

**SKLEP**

**Občinski svet Občine Trebnje sprejme predlog Odloka o razglasitvi Spomenika padlim v 1. svetovni vojni za kulturni spomenik lokalnega pomena – II. obravnava.**

Alojzij Kastelic  
ŽUPAN

Priloge:

- Strokovne podlage za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena, Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Novo mesto, julij 2018,
- Obrazložitev predloga sklepa,
- Odlok o razglasitvi Spomenika padlim v 1. svetovni vojni za kulturni spomenik lokalnega pomena

## I. NASLOV

Odlok o razglasitvi Spomenika padlim v 1. svetovni vojni za kulturni spomenik lokalnega pomena

## II. UVOD

### 1. Razlogi za sprejetje

Zavod za varstvo kulturne dediščine, OE Novo mesto (v nadaljevanju: zavod) nam je julija 2018 posredoval strokovne podlage za razglasitev enote nepremične kulturne dediščine Trebnje - Spomenik padlim v 1. svetovni vojni za kulturni spomenik lokalnega pomena (EŠD 20805).

Pobudo za razglasitev je podal lastnik dediščine, Župnija Trebnje, Goliev trg 7, Trebnje.

### Pripombe iz I. obravnave:

1. Občinski svet je gradivo obravnaval dne 15. 5. 2019 in podal pripombo, da se v uvodu odloka namesto 8. člena Statuta Občine Trebnje, navede 17. člen. Pripomba je v predlogu za II. obravnavo upoštevana.
2. Občinski svet podal pripombo, da je navedbo »predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine št. 622-1/2018-4 z dne 25. 7. 2018« v uvodu odloka, potrebno črtati. Tudi to pripombo smo v predlogu za II. obravnavo upoštevali.

### 2. Ocena stanja

Zavod v strokovnih podlagah za razglasitev utemeljuje vrednost in pomen dediščine, ki ji je potrebno s statusom kulturnega spomenika lokalnega pomena zagotoviti obstoj in neokrnjenost. Spomenik iz leta 1933 stoji ob severni steni župnijske cerkve Marijinega vnebovzetja v Trebnjem. Sestavljajo ga kamniti podstavek, na njem sta figuri Kristusa in vojaka s sklonjeno glavo, pod njunimi nogami pa razbitine s kolesom lafete in lobanja. Spomenik je delo Ante Lipovša z Mirne, figuri pa kiparja Frančiška Smerduja.

Glede na strokovno oceno zavoda je za spomenik, ki se nahaja na območju drugega spomenika (EŠD 2591) tj. Cerkve Marijinega vnebovzetja v Trebnjem, potrebno zagotoviti poseben režim varovanja in zaščite.

## III. UTEMELJITEV SKLEPA

### 3. Pravna podlaga za sprejem odloka

Zakon o varovanju kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) – ZVKD-1

Pravilnik o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11)

Statut Občine Trebnje (Uradni list RS, št. 29/14 in 65/14)

#### 4. Cilji in načela

Cilj je uresničevanje javne koristi varstva dediščine. Pri tem velja načelo zakonitosti, načelo varovanja lastninske pravice, strokovnosti in načelo javne dostopnosti.

#### 5. Ocena finančnih in drugih posledic

Finančnih in drugih posledic ne predvidevamo.

### IV. BESEDILO ČLENOV

PREDLOG II. obravnava

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZN Org, v nadaljevanju ZVKD-1) in 17. člena Statuta občine Trebnje (Uradni list RS, št. 29/14 in 65/14), je Občinski svet Občine Trebnje na \_\_\_\_\_. redni seji dne \_\_\_\_\_ sprejel

### OD L O K

#### **o razglasitvi Spomenika padlim v 1. svetovni vojni za kulturni spomenik lokalnega pomena**

##### 1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine: Trebnje – Spomenik padlim v 1. svetovni vojni, EŠD 20805 (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

##### 2. člen

- (1) Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:
- spomenik je največji tovrstni spomenik na Dolenjskem in edini s figurami v naravni velikosti,
  - spomenik predstavlja združitev znanja in dela dveh ustvarjalcev – priznanega kiparja in lokalnega mojstra, ki je znal kvalitetno izdelati spomenik po kiparjevi zamisli.
- (2) Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:
- fizična pojavnost spomenika v celoti – kipi (Kristus in vojak, pod njunimi nogami pa razbitine s kolesom lafete in lobanja), ozadje kipov na steni Cerkve Marijinega vnebovzetja, kamniti podstavek, granate z napisi, ureditev neposredne okolice,
  - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

##### 3. člen

(1) Spomenik obsega nepremičnino: parc. št.: 234/1, k. o. Trebnje (stoji ob severni steni župnijske cerkve Marijinega vnebovzetja).

(2) Spomenik nima vplivnega območja.

#### 4. člen

(1) Centroid spomenika je izrisan v grafični prilogi Predloga za razglasitev za kulturni spomenik lokalnega pomena, Trebnje – Spomenik padlim v 1. svetovni vojni, na digitalnem katastrskem načrtu v merilu 1 : 1000 (julij 2018).

(2) Izvirnike načrta iz prejšnjega odstavka hranita občina Trebnje in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: zavod).

#### 5. člen

(1) Za spomenik velja splošni varstveni režim, ki določa:

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena.

(2) Za spomenik velja varstveni režim, ki predpisuje ohranjanje njegovih varovanih vrednot, kot so:

- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico ter vedutami.

(3) Prepovedano je:

- spomenik poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo spomenika,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovano in gradivo,
- odstraniti ali spremeniti varovane sestavine spomenika,
- na spomenik nameščati reklamne panoje, izveske in svetila.

(4) Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele objekta v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje,
  - izvajati znanstveno raziskovalna dela,
  - spremeniti oz. dopolniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
  - spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovano, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
  - posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

#### 6. člen

Za vse posege v spomenik, razen če zakon ne določa drugače, je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

#### 7. člen

Lastnik, posestnik in upravljavec spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

#### 8. člen

Spomenik se označi s predpisano oznako v skladu s Pravilnikom o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov (Uradni list RS, št. 57/11). Oznaka ne sme motiti estetske ubranosti originalnih sestavin oz. ne sme poškodovati originalnosti struktur. Primerno lokacijo oznake spomenika se določi v sodelovanju z odgovornim konservatorjem na terenu.

#### 9. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

#### 10. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičnini, navedeni v prvem odstavku 3. člena tega odloka.

#### 11. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 622-2/2018

Datum:

Župan Občine Trebnje  
Alojzij Kastelic

## V. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

### K 1. členu

V besedilu 1. člena Odloka je navedena enota kulturne dediščine z evidenčno številko iz registra nepremične kulturne dediščine, ki se s tem aktom razglša za spomenik lokalnega pomena.

### K 2. členu

V prvem odstavku 2. člena so navedene vrednote, zaradi katerih je status dediščine potrebno spremeniti v status višjega varovanja, tj. status spomenika lokalnega pomena.

V drugem odstavku 2. člena so navedene varovane sestavine spomenika.

### K 3. členu

V prvem odstavku navajamo nepremičnino, ki obsega spomenik z navedbo parcelne številke, katastrske občine in številko stavbe.

V drugem odstavku 3. člena je navedeno, da spomenik nima vplivnega območja.

### K 4. členu

V prvem odstavku podamo obrazložitev grafične priloge in v drugem tudi navedbo, kdo hrani izvirnike digitalnega katastrskega načrta, DKN.

### K 5. členu

Prvi odstavek opredeli splošni varstveni režim, ki velja za spomenik. Ta se določi v povezavi z varovanimi sestavinami spomenika, ki so našteje v drugem odstavku. Tretji odstavek navaja prepovedi, ki veljajo za spomenik. Četrty odstavek pa določa posege in aktivnosti, ki so izjemoma možni ob predhodnem soglasju zavoda.

### K 6. členu

Določena je vrsta soglasja, ki ga je potrebno pridobiti pred posegi v spomenik. Potrebno je pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

### K 7. členu

Določena je dolžnost lastnika, da omogoči dostop javnosti do spomenika, pri čemer javna dostopnost ne sme ogrožati spomenika.

### K 8. členu

Upoštevamo določbe Pravilnika o označevanju nepremičnih kulturnih spomenikov, lokacijo oznake spomenika pa se določi v sodelovanju lastnika z odgovornim konservatorjem.

K 9. členu

Obvezna sestavina odloka je navedba organa, ki izvaja nadzor nad izvajanjem odloka.

K 10. členu

Skladno z določbami ZVKD-1 je potrebno pri pristojnem sodišču izvesti vpis statusa kulturnega spomenika v zemljiški knjigi. Sodišče opravi zaznambo v zemljiški knjigi po uradni dolžnosti.

K 11. členu

Navedemo časovno obdobje po objavi v Uradnem listu RS, ko odlok stopi v veljavo.